ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lieta Nr. A420231318
Lietas arhīva Nr. AA43-0623-19/15
ECLI:LV:ADAT:2019:0628.A420231318.7.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2019.gada 28.jūnijā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnesis referents Māris Birzgalis,
tiesneši Kaspars Berķis un Lauma Paegļkalna

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz SIA „EVOKEM" pieteikumu par Ekonomikas ministrijas 2018.gada 30.maija lēmuma Nr.2.8.1-13/2018/242 atcelšanu, sakarā ar SIA „EVOKEM" apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2018.gada 11.decembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Ekonomikas ministrijas (turpmāk – ministrija) 2012.gada 1.oktobra lēmumu Nr.1-6.1-860 (turpmāk – 2012.gada 1.oktobra lēmums) pieteicējai piešķirtas tiesības pārdot koģenerācijas elektrostacijā /Nosaukums A/ saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros, nosakot elektroenerģijas iepirkuma apjomu gadā līdz 32 800 MWh, ar nosacījumu, ka pieteicēja nodrošina koģenerācijas elektrostacijas kā atsevišķas koģenerācijas elektrostacijas /Nosaukums A/ atbilstību Ministru kabineta 2009.gada 10.marta noteikumu Nr.221 „Noteikumi par elektroenerģijas ražošanu un cenu noteikšanu, ražojot elektroenerģiju koģenerācijā" (turpmāk – Noteikumi Nr.221) 2.1.apakšpunktā noteiktajai koģenerācijas elektrostacijas definīcijai un uzsāks elektroenerģijas ražošana koģenerācijā līdz 2017.gada 7.septembrim.

Ar ministrijas valsts sekretāra vietnieka 2018.gada 19.februāra lēmumu Nr.2.8.1-7/2018/79 (turpmāk – sākotnējais lēmums) atcelts ministrijas 2012.gada 1.oktobra lēmums, jo pieteicēja nav izpildījusi ministrijas 2012.gada 1.oktobra lēmumā noteikto nosacījumu, proti, nav uzsākusi elektroenerģijas ražošanu koģenerācijā noteiktajā termiņā, un uzstādītā elektroenerģijas ražošanas iekārta neatbilst Noteikumu Nr.221 2.1.apakšpunktā noteiktajai koģenerācijas elektrostacijas vai 2.2.apakšpunktā noteiktajai koģenerācijas iekārtas definīcijai. Tāpat pieteicēja koģenerācijas elektrostaciju nav nodevusi ekspluatācijā atbilstoši būvniecību un būvju ekspluatāciju reglamentējošo normatīvo aktu prasībām.

Nepiekrītot minētajam lēmumam, pieteicēja to apstrīdēja ministrijā.

[2] Ar ministrijas valsts sekretāra 2018.gada 30.maija lēmumu Nr.2.8.1-13/2018/242 (turpmāk – Lēmums) sākotnējais lēmums atstāts negrozīts.

Lēmums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[2.1] Ministrija, pārbaudot, vai pieteicēja ir izpildījusi Noteikumu Nr.221 35.[1]punktā noteiktās prasības, ir balstījusies uz pašas pieteicējas sniegto informāciju.

Izskatāmajā gadījumā ir konstatējams, ka iestāde ir kavējusi Noteikumu Nr.221 35.[1]punktā minēto termiņu, jo paļāvusies, ka pieteicēja ir sniegusi pilnīgu un patiesu informāciju par elektroenerģijas ražošanas uzsākšanu koģenerācijā normatīvajos aktos noteiktajā termiņā. Taču, iegūstot papildu informāciju no Līvānu novada būvvaldes, ministrija konstatēja, ka pieteicēja nav ievērojusi normatīvajos aktos noteikto termiņu, kādā jāuzsāk elektroenerģijas ražošana koģenerācijā.

[2.2] Saskaņā ar ministrijas 2012.gada 29.jūnija lēmuma Nr.1-6.1433 „Par atļauju jaunu elektroenerģijas ražošanas iekārtu ieviešanai" nolemjošās daļas 5.punktu tika nolemts, ka pieteicējai koģenerācijas elektrostacijas būvniecība jāuzsāk 24 mēnešu laikā, sākot no atļaujas izdošanas dienas, t.i., no 2012.gada 29.jūnija. Pēc tam ministrija 2012.gada 1.oktobrī pieņēma lēmumu Nr.1-6.1-860.

Ministrijas rīcībā nav dokumentu, kā arī pieteicēja nav iesniegusi rakstveida pierādījumus par to, ka ir izpildījusi Noteikumos Nr.221 noteiktās prasības un uzsākusi noteiktajā termiņā elektroenerģijas ražošanu koģenerācijā elektrostacijā. Vienlaikus ministrija konstatē, ka ministrijas 2012.gada 1.oktobra lēmums ir izdots ar nosacījumu, ka pieteicēja noteiktā termiņā uzsāks elektroenerģijas ražošanu koģenerācijā, kā arī nodrošinās to, ka minētais process notiek koģenerācijas elektrostacijā, ko pieteicēja nav izpildījusi.

[2.3] Noteikumu Nr.221 mērķis ir sniegt atbalstu koģenerācijas elektrostacijām, proti, ieviest saskaņotu efektivitātes atskaites vērtību noteikšanu atsevišķai elektroenerģijas un siltuma ražošanai, kā arī noteikt harmonizētas lietderības koeficientu atsauces vērtības atsevišķai elektroenerģijas un siltuma ražošanai.

Ievērojot minēto, ministrija norāda, ka Noteikumu Nr.221 mērķis ir vērsts uz koģenerāciju ilgstošā periodā, nevis uz sezonālu būvi (līdz vienam gadam) koģenerācijas nodrošināšanu. Tādējādi Noteikumos Nr.221 ietvertā atbalsta mērķa sasniegšanai nav izmantojams Ministru kabineta 2014.gada 2.septembra noteikumu Nr.529 „Ēku būvnoteikumi" (turpmāk - Noteikumi Nr.529) 7.6.apakšpunktā ietvertais izņēmums no vispārīgā būvniecības procesa. Vienlaikus ministrija norāda, ka šāds izņēmums ir iztulkojams šaubu gadījumā šauri, nevis paplašināti. Turklāt jebkurš izņēmums ir jāiztulko šauri, līdz ar to priekšroka ir jādod šaurākam leģitimācijas principa iztulkojumam. Paplašinātais leģitimācijas principa iztulkojums nonāktu pretrunā ar varas dalīšanas principu. Ņemot vērā minēto, palīgēka saskaņā ar Noteikumu Nr.221 2.1.apakšpunkta nosacījumiem nav uzskatāma par koģenerācijas elektrostaciju, kura vienlaikus ražo gan siltumenerģiju, gan elektroenerģiju.

[2.4] Ministrija norāda, ka Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2012.gada 22.februāra lēmuma Nr.1/6 „Sistēmas pieslēguma

noteikumi elektroenerģijas ražotājiem" (turpmāk - Sistēmas pieslēguma noteikumi elektroenerģijas ražotājiem) 4.pielikuma aktam par elektrostacijas atzīšanu par derīgu paralēlam darbam ar sistēmu jāpievieno akts par elektrostacijas nodošanu ekspluatācijā; ražotāja elektroietaises (ģenerējošo iekārtu) pārbaudes saskaņā ar pilnās pārbaudes programmu akts, elektroenerģijas (un siltumenerģijas) uzskaites parametri un skaitītāju rādījumi, izdrukas.

Ministrija vērš uzmanību, ka nav paplašinājusi ārējā normatīvajā aktā noteiktās prasības, bet gan konstatējusi, ka aktam par elektrostacijas atzīšanu kā derīgu paralēlam darbam ar sistēmu nav pievienoti visi nepieciešamie dokumenti, proti, akts par elektrostacijas nodošanu ekspluatācijā un elektroenerģijas (un siltumenerģijas) uzskaites parametri un skaitītāju rādījumi un izdrukas.

Turklāt ministrija norāda, ka ar atļaujas un akta iesniegšanu netiek pierādīts fakts, ka elektroenerģijas ražošana ir uzsākta, jo minētajos dokumentos ir fiksēts tikai fakts, ka elektroietaises ģenerējošā iekārta (/Numurs C/) pēc paralēlās darbības pārbaudes beigām ir derīga paralēlam darbam ar AS „Sadales tīkls" sistēmu.

[3] Nepiekrītot Lēmumam, pieteicēja vērsās tiesā ar pieteikumu par tā atcelšanu. Pieteikums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[3.1] Saskaņā ar Noteikumu Nr.221 35.[1]punktu ministrijai bija uzlikts leģitīms termiņš – mēnesis, kurā ministrijai bija jākonstatē, vai pieteicēja ir uzsākusi vai nav uzsākusi elektroenerģijas ražošanu līdz 2017.gada 7.septembrim. Līdz ar to līdz 2017.gada 7.oktobrim ministrija varēja atcelt ministrijas 2012.gada 1.oktobra lēmumu, ja būtu konstatējusi, ka pieteicēja nav uzsākusi elektroenerģijas ražošanu. No minētā ir pamats secināt, ka pieteicēja varēja sagaidīt no ministrijas puses kontroles darbības laika posmā no 2017.gada 7.septembra līdz 2017.gada 7.oktobrim, lai uz šo kontroles darbību pamata ministrija varētu lemt par lēmuma turpmāko spēkā esamību. Spriežot pēc faktiskajiem apstākļiem, ministrija nekādas papildu kontroles darbības norādītajā laika posmā nav veikusi un nav arī pieņēmusi administratīvo aktu par ministrijas 2012.gada 1.oktobra lēmuma atcelšanu, no kā ir pamats secināt, ka minētā lēmuma atcelšanas termiņā ministrija nav izmantojusi savas normatīvajā aktā dotās tiesības veikt pastiprinātu kontroli un atcelt lēmumu. Pēc minētā termiņa beigām vairs nav pamata atcelt ministrijas 2012.gada 1.oktobra lēmumu. Pieteicēja uzsver, ka nav jebkādā veidā traucējusi ministrijai laika posmā no 2017.gada 7.septembra līdz 2017.gada 7.oktobrim veikt elektrostacijas un ar to saistīto dokumentu kontroli, pieteicēja pati pēc savas iniciatīvas iesniedza ministrijai visus savā rīcībā esošos dokumentus par attiecīgo projektu un savā 2017.gada 23.augusta iesniegumā lūdza izteikt par to ministrijas kompetento viedokli, uz kuru ministrija sniedza pozitīvu atbildi par visu nepieciešamo darbību veikšanu no pieteicējas puses.

Pat tad, kad ministrijas darbībām nav noteikts termiņš, ir jāievēro saprātīgs termiņš, taču gadījumā, kad ministrijas darbībām ir noteikts termiņš, šī termiņa pārkāpums pats par sevi jau ir vērtējams kā labas pārvaldības principa pārkāpums.

2017.gada 23.augustā pieteicēja nosūtīja ministrijai iesniegumu, kuram pievienots akts un atļauja, un lūdza ministriju apstiprināt, ka pieteicēja ir izpildījusi lēmumā noteikto prasību par elektroenerģijas ražošanas koģenerācijā uzsākšanu līdz 2017.gada 7.septembrim. Uz minēto pieteicējas iesniegumu ministrija 2017.gada 13.septembrī sniedza atbildi, ka pieteicēja ir izpildījusi lēmumā ietverto pienākumu. Pieteicēja šajā sakarā nekonstatē, ka būtu maldinājusi ministriju, līdz ar to ministrijai nav pamata uzskatīt, ka pieteicēja būtu vainojama iespējamas ministrijas kļūdas pieļaušanā, tādēļ pieteicēja nevar tikt vainota par ministrijas veiktajām darbībām, līdz ar ko ir pamats uzskatīt, ka ministrija ir pārkāpusi arī tiesiskās paļāvības principu.

[3.2] Ministrija tikai Lēmumā ir norādījusi uz papildu pierādījumu nastu, kas jānes pieteicējai, lai ministrija atzītu, ka pieteicēja ir izpildījusi Lēmumā ietvertās prasības. Ņemot vērā apstākli, ka ministrija savā 2017.gada 13.septembra vēstulē apstiprināja, ka pieteicēja ir izpildījusi Lēmumā ietverto pienākumu, pieteicēja uzskata, ka tieši uz ministriju gūlās pierādījuma nasta sākotnējā lēmumā pierādīt, ka pieteicēja nav izpildījusi Lēmumā ietvertos pienākumus.

[3.3] Ministrija nav ņēmusi vērā apstākli, ka Noteikumu Nr.221 ietvertajā koģenerācijas elektrostacijas definējumā pieļauta vairāku koģenerācijas iekārtu izvietošana vienā adresē vienas koģenerācijas elektrostacijas ietvaros, līdz ar to pieteicējai ministrijas 2012.gada 1.oktobra lēmums nelika šķēršļus sākotnēji līdz vienam gadam uzsākt elektroenerģijas ražošanu koģenerācijā ar mazākas jaudas koģenerācijas iekārtu, bet viena gada laikā uzstādīt lielākas jaudas koģenerācijas iekārtu, kuru pieteicēja bija jau iegādājusies uz sākotnējā lēmuma pieņemšanas brīdi. Pieteicēja norāda, ka nedz ministrijas 2012.gada 1.oktobra lēmums, nedz kāds cits tiesību akts neparedz, cik jaudīgas elektroiekārtas izmantojamas elektroenerģijas ražošanas koģenerācijā uzsākšanai minētā ministrijas lēmumā noteiktajā termiņā.

[3.4] Ministrijas prasība konkrētajā gadījumā Aktam pievienot aktu par 10 kW koģenerācijas elektrostacijas nodošanu ekspluatācijā neatbilst tiesību aktiem, jo pieteicējas 10 kW koģenerācijas elektrostacija atbilst būvniecības normatīvajos aktos paredzētajiem izņēmumiem, kad būves novietošanai nav nepieciešama būvniecības ieceres dokumentācija, līdz ar ko nav paredzēta šādas būves pieņemšana ekspluatācijā. Ministrijas 2012.gada 1.oktobra lēmumā noteikto pienākumu uzsākt elektroenerģijas ražošanu koģenerācijā pieteicēja izpildīja, uzstādot koģenerācijas iekārtu ar jaudu 10 kW. Koģenerācijas iekārta, kas tika uzstādīta pieteicējas objektā, ir ierīkota rūpnieciski izgatavotā konteinertipa ēkā, kuras apbūves laukums ir 14,4 m^2. Šāds objekts saskaņā ar 2014.gada 19.augusta Ministru kabineta noteikumu Nr. 500 „Vispārīgie būvnoteikumi" 1.pielikumā ietverto ēku iedalījumu grupās atbilst I grupas būvei (skat. 1.pielikuma 1.daļas „Ēku iedalījums grupās" 3.punktu), kam atbilstoši Noteikumu Nr.529 (redakcijā, kas stājas spēkā 2017.gada 1.martā) 7.6.punktam būvniecības ieceres dokumenti (būvatļauja, apliecinājuma karte vai paskaidrojuma raksts) nav nepieciešami. Minēto cita starpā izskaidrojusi arī Līvānu novada būvvalde (turpmāk – Būvvalde) 2017.gada 24.novembra vēstulē Nr.1-6.2/17/63. Konkrētajā gadījumā, kad piemērojamie tiesību akti neparedz konkrētu rīcību – saņemt būvatļauju, apliecinājuma karti vai paskaidrojuma rakstu un nodot ēku ekspluatācijā, nav pamata prasīt un sagaidīt šādas noteiktas darbības no privātpersonas puses. Pieteicējai nemaz nav iespējas ierosināt 10 kW koģenerācijas elektrostacijas pieņemšanu ekspluatācijā, jo atbilstoši spēkā esošajiem būvniecību regulējošajiem normatīvajiem aktiem pieteicējai nebija pienākuma informēt Būvvaldi par šāda objekta būvniecības ieceri un izstrādāt jebkādu būvniecības ieceres dokumentāciju, līdz ar ko pieteicējai nav objektīvu iespēju saņemt aktu par stacijas pieņemšanu ekspluatācijā vai līdzvērtīgu dokumentu, kā to norāda ministrija 2017.gada 13.decembra vēstulē.

[3.5] Papildus pieteicēja norāda, ka Sistēmas pieslēguma noteikumi elektroenerģijas ražotājiem neparedz būvobjekta pieņemšanu ekspluatācijā kā priekšnosacījumu akta un atļaujas saņemšanai.

[4] Ekonomikas ministrija tiesai sniegtajā rakstveida paskaidrojumā pieteikumu neatzīst, pamatojoties uz Lēmumā norādītajiem argumentiem.

[5] Administratīvā rajona tiesa ar 2018.gada 11.decembra spriedumu pieteicējas pieteikumu noraidīja.

Spriedumā norādīti turpmāk minētie argumenti.

[5.1] Lietā nav strīda par to, ka ministrijas 2012.gada 1.oktobra lēmums, ar kuru pieteicējai tika piešķirtas tiesības pārdot elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros ar nosacījumu, ka pieteicēja noteiktā termiņā īstenos tās pieteikto projektu, ir stājies spēkā un kļuvis neapstrīdams, līdz ar to tajā noteiktais ir saistošs administratīvā procesa dalībniekiem. Proti, pieteicējai, lai varētu izlietot ar 2012.gada 1.oktobra lēmumu piešķirtās tiesības, tajā noteiktajā termiņā bija jānodrošina koģenerācijas elektrostacijas kā atsevišķas koģenerācijas elektrostacijas atbilstība noteikumu Nr.221 2.1.apakšpunktā noteiktajai koģenerācijas elektrostacijas definīcijai un jāuzsāk elektroenerģijas ražošana koģenerācijā līdz 2017.gada 7.septembrim.

[5.2] Pieteicēja 2017.gada septembrī bija ierosinājusi būvniecības procesu par koģenerācijas elektrostacijas būvniecību ēkā ar kadastra apzīmējumu /Numurs A//adrese A/. 2017.gada 29.septembrī tika izsniegta būvatļauja Nr./Numurs B/, kas ir derīga līdz 2019.gada

29.septembrim. Minētā būvatļauja tika izsniegta jau pēc tam, kad ar 2012.gada 1.oktobra lēmumu pieteicējai piešķirtās tiesības netika izpildītas.

Pieteicēja lietā nav iesniegusi pierādījumus, kas pierādītu faktu, ka koģenerācijas elektrostacija ir nodota ekspluatācijā. Pieteicējas pārstāvis tiesas sēdē apstiprināja, ka koģenerācijas elektrostacija nav izbūvēta, ka uzstādītā pagaidu iekārta ir demontēta.

Ņemot vērā, ka koģenerācijas elektrostacija nav uzbūvēta, tiesa secināja, ka tā nevar būt nodota ekspluatācijā.

Pieteicējas norādītajam apstāklim, ka pieteicēja pirms 2012.gada 1.oktobra lēmumā noteiktā termiņa iestāšanās īslaicīgi (dažas dienas) uzstādīja elektrostacijas pagaidu iekārtu, kas vēlāk ir tikusi demontēta, nav nozīmes, jo šādas ģenerējošās iekārtas uzstādīšana neizpilda nosacījumus, kādus Noteikumi Nr.221 izvirza elektroenerģijas ražošanai koģenerācijā.

Tiesa arī nepiekrita, ka faktu, ka elektroenerģijas ražošana ir uzsākta, pierāda AS „Sadales tīkls" 2017.gada 22.augusta akts Nr.04-2017 un 2017.gada 22.augusta atļauja Nr.04-2017, jo šajos dokumentos fiksēts tikai tas, ka elektrostacijas elektroietaises ģenerējošās iekārtas pēc paralēlās darbības pārbaudes beigām ir derīgas paralēlam darbam ar AS „Sadales tīkls" sistēmu, bet nav vērtēts, vai koģenerācijas stacijas būvniecība pēc būtības ir pabeigta un vai var sākt tās pastāvīgu ekspluatāciju. AS „Sadales tīkls" 2018.gada 25.janvāra vēstulē Nr.30VD00-17/343 informē, ka pieteicēja nav uzsākusi elektroenerģijas ražošanu koģenerācijā, ka aktam par elektrostacijas atzīšanu kā derīgu paralēlam darbam ar sistēmu nav pievienoti visi nepieciešamie dokumenti, līdz ar to AS „Sadales tīkls" minēto aktu un atļauju ir atcēlusi.

Tiesa piekrita pieteicējas viedoklim, ka AS „Sadales tīkls" aktam par koģenerācijas elektrostacijas atzīšanu par derīgu paralēlam darbam ar sistēmu atbilstoši Sistēmas pieslēguma noteikumu 4.pielikumam ir jāpievieno nepieciešamie dokumenti, taču vienlaikus norādīja, ka šo noteikumu 4.pielikumā minētos dokumentus var pievienot, ja tādi faktiski eksistē, t.i., aktu par koģenerācijas elektrostacijas nodošanu ekspluatācijā var pievienot, ja tā ir nodota ekspluatācijā un būvvalde ir šādu aktu izdevusi. Izskatāmajā gadījumā būvvalde šādu aktu nav izdevusi, ko atzīst arī pati pieteicēja, līdz ar to šāds akts fiziski nevarēja būt pievienots aktam par koģenerācijas elektrostacijas atzīšanu par derīgu paralēlam darbam ar sistēmu.

Tiesa atzina, ka tikai pēc koģenerācijas elektrostacijas izbūves un tās nodošanas ekspluatācijā tā var uzsākt savu darbību. Ņemot vērā, ka koģenerācijas elektrostacija nav nodota ekspluatācijā, tad nav iespējams atzīt, ka koģenerācijas stacija var uzsākt darbību, proti, uzsākt elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošanu atbilstoši noteikumu Nr.221 35.[1]punktam.

Tiesa atzina, ka AS „Sadales tīkls" akts par koģenerācijas elektrostacijas atzīšanu par derīgu paralēlam darbam ar sistēmu nav uzskatāms par pamatu, lai konstatētu, ka pieteicēja ir izpildījusi 2012.gada 1.oktobra lēmuma nosacījumus.

Tā kā pieteicēja koģenerācijas elektrostaciju nav nodevusi ekspluatācijā un elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošanu koģenerācijā nav uzsākusi 2012.gada 1.oktobra lēmumā noteiktajā termiņā, tiesa secināja, ka pieteicēja nav izpildījusi minētajā lēmumā noteiktās prasības.

Savukārt, iestājoties noteikumu Nr.221 35.[1]punktā noteiktajam gadījumam, ir jāizdod obligātais administratīvais akts, proti, ministrijai mēneša laikā jāpieņem lēmums par lēmuma, ar kuru pieteicējai ir piešķirtas tiesības pārdot koģenerācijas elektrostacijā saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros, atcelšanu.

Tiesa konstatēja, ka ministrija mēneša laikā šādu lēmumu nav pieņēmusi. Tāpat tiesa konstatēja, ka ministrija, pārbaudot, vai pieteicēja ir izpildījusi Noteikumu Nr.221 35.punktā noteiktās prasības, ir balstījusies uz pašas pieteicējas sniegto informāciju.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 10.pantu privātpersona var paļauties, ka iestādes rīcība ir tiesiska un konsekventa. Iestādes kļūda, kuras pieļaušanā privātpersona nav vainojama, nedrīkst radīt privātpersonai nelabvēlīgas sekas.

Konkrētajā gadījumā ir konstatējams, ka iestāde ir kavējusi Noteikumu Nr.221 35.[1]punktā minēto termiņu, jo paļāvusies, ka pieteicēja ir sniegusi pilnīgu un patiesu informāciju par elektroenerģijas ražošanas uzsākšanu koģenerācijā normatīvajos aktos noteiktajā termiņā. Taču, iegūstot papildu informāciju no Būvvaldes, ministrija konstatēja, ka pieteicēja nav ievērojusi normatīvajos aktos noteikto termiņu, kādā jāuzsāk elektroenerģijas ražošana koģenerācijā.

Līdz ar to tiesa secināja, ka, saņemot pilnīgu informāciju un konstatējot, ka pieteicēja nav sniegusi pilnīgu un patiesu informāciju par elektroenerģijas ražošanas uzsākšanu koģenerācijā normatīvajos aktos noteiktajā termiņā, ministrija pamatoti pieņēma Lēmumu.

[5.3] No pieteikuma un pieteicējas pārstāvja tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem tiesa secināja, ka tiesiskās paļāvības principa pārkāpumu pieteicēja saista ar ministrijas 2017.gada 13.septembra vēstuli Nr.451-2-6740. Pieteicēja norāda, ka atbilstoši ministrijas sniegtajam skaidrojumam, iesniedzot aktu un atļauju, pieteicēja ir izpildījusi 2012.gada 1.oktobra lēmuma nosacījumus, līdz 2017.gada 7.septembrim uzsākusi elektroenerģijas ražošanu koģenerācijas stacijā. Šādam pieteicējas viedoklim tiesa nepiekrita, jo, pirmkārt, vienas daļas no koģenerācijas stacijas elementiem īslaicīga (uz dažam dienām, lai saņemtu aktu un atļauju) uzstādīšana un iedarbināšana nevar tikt atzīta par līdzvērtīgu koģenerācijas stacijas nodošanai ekspluatācijā. Otrkārt, arī uzstādot iekārtu ar 0,1 MW jaudu, pieteicējai bija jāievēro noteikumos Nr.221 noteiktie efektivitātes principi, lai varētu atzīt, ka 2012.gada 1.oktobra lēmuma nosacījumi ir izpildīti. Turklāt apstāklis, ka arī šī viena daļa ir tikusi demontēta, liecina, ka pieteicējai nebija nopietna nolūka izmantot to ražošanā. Tiesa uzskatīja, ka šāda īslaicīga pagaidu iekārtas pieslēgšana tika veikta ar mērķi saglabāt tiesības, kas piešķirtas ar 2012.gada 1.oktobra lēmumu, neraugoties uz to, ka nav ievērotas noteikumu Nr.221 prasības un 2012.gada 1.oktobra lēmuma nosacījumi. Līdz ar to tiesa nekonstatēja tiesiskās paļāvības principa pārkāpumu.

[5.4] Ievērojot minēto, tiesa atzina, ka pieteikums ir noraidāms.

[6] Par Administratīvās rajona tiesas 2018.gada 11.decembra spriedumu pieteicēja iesniedza apelācijas sūdzību, kurā atsaucas uz pieteikumā minētajiem argumentiem, papildus norādot turpmāk minēto.

[6.1] Tiesa ir izdarījusi nepamatotus secinājumus attiecībā uz pieteicējai no normatīvajiem aktiem izrietošo pienākumu nodot ekspluatācijā koģenerācijas staciju.

[6.2] Tiesa ir nepamatoti pievienojusies ministrijas viedoklim, ka pieteicēja ir it kā maldinājusi ministriju un ka ministrija ir paļāvusies uz pieteicējas maldinošo informāciju.

[6.3] Pieteicēja nevar tikt vainota par ministrijas pieļauto kļūdu.

[6.4] Ministrija, pieņemot administratīvo aktu, ir pārkāpusi tiesiskās paļāvības principu, jo pieteicēja paļāvās uz ministrijas 2017.gada 13.septembra vēstulē doto apliecinājumu.

[7] Ministrijas paskaidrojumā norādīts, ka pieteicējas apelācijas sūdzība nav pamatota.

[8] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 304.panta pirmo daļu Administratīvā apgabaltiesa administratīvo lietu izskata rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[9] Pārbaudījusi lietas materiālus un novērtējusi lietā esošos pierādījumus, kā arī izvērtējusi pirmās instances tiesas sprieduma pamatojumu,

Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka Administratīvā rajona tiesa spriedumā ir izvērtējusi visus lietas izspriešanai būtiskos apstākļus. Pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams. Ievērojot minēto, apgabaltiesa saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturto daļu pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai un atkārtoti izvērstāku argumentu izklāstu nenorāda.

[10] Attiecībā par pieteicējas apelācijas sūdzības argumentiem apgabaltiesa papildus norāda turpmāk minēto.

Kā izriet no lietas materiāliem, pieteicēja 2012.gada 4.jūlijā ir vērsusies ministrijā, lai saskaņā ar noteikumos Nr.221 noteikto kārtību iegūtu tiesības pārdot koģenerācijas stacijā saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros.

Atbilstoši noteikumu Nr.221 3.punktam uz kvalificēšanos elektroenerģijas pārdošanai obligātā iepirkuma ietvaros var pretendēt komersants: 1) kura īpašumā vai lietojumā ir elektrostacija, kas elektroenerģiju ražo koģenerācijā un enerģijas ražošanai izmanto atjaunojamos energoresursus; 2) kurš plāno uzbūvēt elektrostaciju, kas elektroenerģiju ražo koģenerācijā un enerģijas ražošanai izmanto atjaunojamos energoresursus; 3) kurš plāno palielināt tā īpašumā vai lietojumā esošas elektrostacijas jaudu, ja minētā elektrostacija elektroenerģiju ražo koģenerācijā un enerģijas ražošanai izmanto atjaunojamos energoresursus.

Pieteicēja iesniegumā ir norādījusi, ka plāno būvēt koģenerācijas elektrostaciju, kurā izmantojamais tehnoloģijas veids ir iekšdedzes dzinējs, elektroenerģijas ražošanas jauda 4 MW, 12 mēnešu periodā saražotais elektroenerģijas daudzums 34 119,6 MWh, savukārt saražotais lietderīgās siltumenerģijas apjoms 35 000 MWh. Izvērtējot iesniegumā sniegtās ziņas, ir vērtēta plānotās elektroenerģijas ražošanas atbilstība noteiktumos Nr.221 noteiktajiem kritērijiem, tostarp efektivitātes kritērijiem.

Saskaņā ar Enerģētikas likuma 76.panta otro daļu kārtību, kādā ierīkojami jauni energoapgādes komersantu objekti, nosaka Ministru kabinets. Arī Būvniecības likuma 5.pantā ietverts deleģējums Ministru kabinetam izdot speciālos būvnoteikumus enerģijas ražošanas, glabāšanas, pārvades un sadales būvēm (*likuma 5.panta pirmās daļas 2.punkts un otrās daļas 5.punkts).* Pamatojoties uz minētajos likumos ietverto deleģējumu, Ministru kabinets ir izdevis noteikumus Nr.573, kas noteic elektroenerģijas ražošanas būvju (objektu) būvniecības kārtību. Atbilstoši šo noteikumu 75.punktam, ja energoapgādes objekta būvniecībai ir saņemta būvatļauja, energoapgādes objekta pieņemšanu ekspluatācijā pēc būvniecības pabeigšanas ierosina būvniecības ierosinātājs, iesniedzot būvvaldē noteikumos norādītos dokumentu oriģinālus. Saskaņā ar noteikumu 84.punktu būvvalde novērtē energoapgādes objekta gatavību ekspluatācijai, pamatojoties uz būvvaldē iesniegtajiem dokumentiem, kā arī atbilstību būvprojektam un normatīvajiem aktiem būvniecības jomā. Par energoapgādes objekta pieņemšanu ekspluatācijā būvvalde sastāda aktu (85.punkts). Energoapgādes objekts uzskatāms par pieņemtu ekspluatācijā ar akta apstiprināšanas dienu (86.punkts).

[11] Noteikumu Nr.221 2.1.apakšpunktā noteikts, ka koģenerācijas elektrostacija ir tehnoloģisku iekārtu, būvju un infrastruktūras kopums, kas paredzēts vienlaicīgai elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošanai. Ņemot vērā, ka atbilstoši 2012.gada 1.oktobra lēmumā ietvertajam nosacījumam pieteicējai līdz 2017.gada 7.septembrim bija jānodrošina elektroenerģijas un siltumenerģijas ražošana koģenerācijas elektrostacijā, kas atbilst noteikumu Nr.221 2.1.apakšpunktā ietvertajai definīcijai, pirmās instances tiesa pamatoti vērtēja arī būvniecības jautājumu, proti, to, vai šo tehnoloģisko iekārtu, būvju un infrastruktūras kopums ir izbūvēts un nodots ekspluatācijā atbilstoši tiesību normās noteiktajām drošuma un citām prasībām.

Lietā nav strīda, ka pieteicējai 2017.gada 29.septembrī tika izsniegta būvatļauja koģenerācijas stacijas izbūvei (*lietas 87-95.lapa*), kas, kā to pamatoti norādījusi pirmās instances tiesa, ir jau pēc 2012.gada 1.oktobra lēmumā norādītā termiņa, kad pieteicējai bija jāuzsāk elektroenerģijas ražošana koģenerācijā. Tāpat lietā konstatēts, ka pieteicēja koģenerācijas staciju nav arī izbūvējusi un nav nodevusi ekspluatācijā, ko apstiprina Līvānu novada būvvaldes sniegtā informācija un AS „Sadales tīkls" 2018.gada 25.janvāra vēstule Nr.30VD00-17/343 „Par SIA „EVOKEM" elektrostacijas veikto pārbaudi" (*lietas 70-71.lapa*). Šo faktu neapstrīd arī pieteicēja.

Ievērojot minēto, pirmās instances tiesa pamatoti secināja, ka pieteicēja nav izpildījusi 2012.gada 1.oktobra lēmumā ietverto nosacījumu, proti, nav nodrošinājusi koģenerācijas elektrostacijas atbilstību noteikumu Nr.221 2.1.apakšpunktā noteiktajai koģenerācijas elektrostacijas definīcijai.

Minētais apstāklis ir patstāvīgs pamats 2012.gada 1.oktobra lēmuma atcelšanai atbilstoši Administratīvā procesa likuma 85.pants otrās daļas 2.punktam, kas paredz, ka administratīvo aktu var atcelt, ja tas izdots ar nosacījumu un šis nosacījums nav izpildīts.

[12] Apgabaltiesa konstatē, ka pieteicēja uzskata, ka tās uzstādītā elektroenerģiju ģenerējošā iekārta ar jaudu 10 kW (atbilstoši 2017.gada 22.augusta AS „Sadales tīkls" aktam Nr.04-2017), veido noteikumu Nr.221 2.1.apakšpunktā noteikto tehnoloģisko iekārtu, būvju un infrastruktūras kopumu.

Apgabaltiesa šādam pieteicējas viedoklim nepiekrīt, jo atzīst par pamatotu iestādes un pirmās instances tiesas viedokli, ka AS „Sadales tīkls" 2017.gada izsniegtais akts un atļauja apliecina vien to, ka pieteicējas uzstādītā elektroietaise ir derīga paralēlam darbam ar AS „Sadales tīkls" sistēmu un pieteicējai ir atļauts to pieslēgt AS „Sadales tīkls" sistēmai, taču saskaņā ar Enerģētikas likuma $22.^3$pantā un noteikumu Nr.221 2.1.apakšpunktā ietvertajām definīcijām koģenerācijas elektrostacijai ir jābūt ne tikai pieslēgtai elektroapgādes sistēmai, bet ir arī jāspēj vienlaicīgi saražot lietderīgo siltumenerģiju un elektroenerģiju.

Atbilstoši Enerģētikas likuma $9.^2$panta pirmajai daļai lietderīgā siltumenerģija ir tāda siltumenerģija, kas koģenerācijas iekārtā saražota, lai apmierinātu ekonomiski pamatotu siltumapgādes pieprasījumu, arī siltumenerģija, ko komersants pārdod siltumenerģijas lietotājam par cenu, kas atbilst vienam no šādiem nosacījumiem: 1) ja siltumapgādes sistēmas operatora licences zonā ir tikai viens siltumenerģijas ražotājs, siltumenerģijas pārdošanas cenu ir noteicis vai apstiprinājis regulators; 2) ja siltumapgādes sistēmas operatora licences zonā ir vairāk nekā viens siltumenerģijas ražotājs, siltumenerģijas pārdošanas cena nav zemāka par kurināmā izmaksām vienas siltumenerģijas vienības saražošanai katlumājā, izmantojot to pašu kurināmā veidu, kuru izmanto koģenerācijas iekārtā, un katlumājas neto lietderības koeficients nav mazāks par 92 procentiem, izmantojot gāzi vai šķidro kurināmo, un nav mazāks par 80 procentiem, izmantojot cieto kurināmo.

Lietā nav pierādījumu, ka pieteicēja līdz 2017.gada 7.septembrim būtu nodrošinājusi siltumenerģijas ražošanu, kas atbilstu tiesību normās noteiktajiem lietderības kritērijiem.

[13] Pieteicēja apelācijas sūdzībā norāda, ka ministrija nebija tiesīga atcelt pieteicējai labvēlīgu administratīvo aktu, proti, ministrijas 2012.gada 1.oktobra lēmumu, jo bija pagājis Noteikumu Nr.221 $35.^1$punktā noteiktais termiņš.

Apgabaltiesa konstatē, ka administratīvo tiesu praksē vispārīgi ir atzīts, ka termiņa kavējums neliedz iestādei izdot administratīvo aktu. Izdošanas termiņa kavējuma dēļ administratīvais akts kļūst apstrīdams vai pārsūdzams. Tādā gadījumā ir vērtējams, kāda ir procesuālā pārkāpuma ietekme uz adresāta tiesībām (*sk. Senāta 2015.gada 8.jūnija sprieduma lietā Nr.SKA-642/2015 5.punktu*).

Izskatāmajā gadījumā secināms, ka termiņa kavējums administratīvā akta izdošanai ir bijis labvēlīgs pieteicējai, līdz ar to nav arī konstatējams pieteicējas tiesību pārkāpums.

No lietas materiāliem izriet, ka ministrija, atsaucoties uz Līvānu novada būvvaldes 2017.gada 21.novembra vēstuli Nr.1-6.2/17/59, kurā norādīts,

ka, veicot apsekošanu nekustamajā īpašumā, konstatētas, ka pieteicējas koģenerācijas elektrostacijas būvdarbi nav uzsākti, 2017.gada 13.decembrī ir nosūtījusi pieteicējai vēstuli „Par informācijas sniegšanu", lūdzot piecu darba dienu laikā sniegt informāciju par vēlmi saglabāt ar 2012.gada 1.oktobra lēmumu piešķirtās tiesības pārdot saražoto elektroenerģiju obligātā iepirkuma ietvaros, kā arī iesniegt dokumentus, kas apliecina koģenerācijas elektrostacijas nodošanu ekspluatācijā un elektroenerģijas ražošanas uzsākšanu koģenerācijā, un sniegt skaidrojumu par minētajiem apstākļiem.

Ar 2017.gada 22.decembra vēstuli, kas adresēta ministrijai, pieteicēja apstiprināja, ka vēlas saglabāt ar 2012.gada 1.oktobri piešķirtās tiesības, kā arī paskaidroja, ka normatīvie akti konkrētajos apstākļos neparedz konkrētu rīcību – saņemt būvatļauju, apliecinājuma karti vai paskaidrojuma rakstu, līdz ar ko nav paredzēta šādas būves nodošana ekspluatācijā.

No AS „Sadales tīkls" 2018.gada 25.janvāra vēstules Nr.30VD00-17/343 (kas ministrijā saņemta 2018.gada 30.janvārī), kas cita starp adresēta arī ministrijai, izriet, ka, veicot pārbaudi pieteicējas elektrostacijas pieslēguma adresē, konstatēts, ka elektrostacija dabā vairs neeksistē un ražotājs (pieteicēja) ir atvienojis elektroietaisi no elektroenerģijas sistēmas, līdz ar to ir izbeigts arī sadales sistēmas operatora līgums.

Ievērojot minēto, apgabaltiesa secina, ka iestādes lēmums par pieteicējai labvēlīgā akta atcelšanu ir ticis pieņemts pēc lēmuma pieņemšanai nepieciešamās informācijas iegūšanas un pieteicējas viedokļa noskaidrošanas, kas apgabaltiesas ieskatā atbilst labas pārvaldības principam.

[14] Atbildot uz pieteicējas argumentu, ka ministrija ir pārkāpusi tiesiskās paļāvības principu, jo pieteicēja paļāvās uz ministrijas 2017.gada 13.septembra vēstulē doto apliecinājumu, apgabaltiesa norāda, ka pieteicēja, lūdzot ministrijai apliecinājumu, ka ir izpildījusi 2012.gada 1.oktobra lēmumā norādītos nosacījumus, nav sniegusi ministrijai visu nepieciešamo informāciju, proti, kā izriet no ministrijas 2017.gada 13.decembra vēstules (*sk. lietas 53.-55.lapu*), pieteicēja ir iesniegusi AS „Sadales tīkls" aktu Nr.04-2017, bet nav pievienojusi akta pielikumā norādītos dokumentus, piemēram, aktu par elektrostacijas nodošanu ekspluatācijā, elektroenerģijas (un siltumenerģijas) uzskaites parametrus un skaitītāju rādījumus, izdrukas.

Tā kā ministrija savu apliecinājumu ir sniegusi, pamatojoties uz pašas pieteicējas sniegtajām ziņām, kas turklāt nav bijušas pilnīgas, apgabaltiesa uzskata, ka pieteicēja nevarēja tiesiski paļauties, ka vēlāk, kad ministrija iegūs papildu informāciju, tās secinājumi nebūs pretēji 2017.gada 13.septembra vēstulē norādītajam. Šādos apstākļos secināms, ka pieteicējas atsaukšanās uz tiesisko paļāvību nav aizsardzības vērta.

Apgabaltiesas ieskatā pieteicējai kā komersantam bija jāpārzina nozari regulējošie akti un jāapzinās, ka 2012.gada 1.oktobra lēmumā minētais nosacījums par elektroenerģijas ražošanas uzsākšanu koģenerācijā līdz 2017.gada 7.septembrim nozīmē reālas ražošanas uzsākšanu, nodrošinot gan elektroenerģijas, gan siltumenerģijas ražošanu, kas konkrētajā gadījumā nav notikusi.

Ievērojot minēto, pieteicējai bija jārēķinās, ka, neizpildot 2012.gada 1.oktobra lēmumā noteikto, tai labvēlīgais administratīvais akts, kas tika izdots ar nosacījumu, var tikt atcelts.

[15] Ņemot vērā minēto, apgabaltiesa secina, ka pieteicējas pieteikums par Lēmuma atcelšanu ir noraidāms.

Apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedums ir pamatots.

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307.pantu un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

n o s p r i e d a

Noraidīt SIA „EVOKEM" pieteikumu par Ekonomikas ministrijas 2018.gada 30.maija lēmuma Nr.2.8.1-13/2018/242 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnesis referents M.Birzgalis

Tiesneši K.Berķis

L.Paegļkalna